

МЕДИЦИНА, ОСНОВАНА НА НАУЧНИ ДОКАЗАТЕЛСТВА

Е. Шунковенска, Л. Спасов

EVIDENCE BASED MEDICINE

E. Shipkovenska, L. Spasov

Резюме: Медицината, основана на доказателства е начин за оценка на определен медицински проблем, при безпристрастно позоваване на систематично и строго събирана информация, чиято достоверност е статистически неоспорима. Тя не налага клинични и управленски решения, а по-скоро помага за оформянето им, заедно с личния клиничен опит на лекаря и мениджъра, стабилното им медицинско образование и здрав разум.

Summary: Evidence based medicine is a methodology to evaluate a medical problem, when impartially investigating strictly selected information. The evidence based medicine does not formulate clinical and management decisions, it just helps their formation, together with the individual clinical experience of the doctor or the manager.

"Светът е достатъчно сложен и осигурява място за повече от един разумен начин на мислене"

GH Guyatt et all, 2002

През последните десетилетия съвременната медицина и здравеопазване са подложени на натиск от три тенденции, които засягат не само болни и лекари, но и здравни мениджъри, управляващи, осигурителни институти, производители на лекарства, апаратура и т. н.:

- глобално нарастване на разходите за здравеопазване, което води до търсене на приемлива цена за добрата здравна помощ;
- броят на болните расте, независимо от напредъка на медицинската наука;
- лекарят е подложен на информационен натиск от лавинообразно нарасналата медицинска литература.

Доказателствената медицина Evidence Based Medicine (МОД) в клиничната практика и в здравеопазването се опитва да противодейства на тези тенденции, чрез набор от методи и подходи, който обединяват съвременна технология на събиране, анализ, обобщение и интерпретация на информацията за методите на изследване, на лечение на пациентите и на вземане на решения в областта на здравната политика и мениджмънт.

Основният постулат на МОД е, че всяко клинично решение или изпълняването на определена технологична операция трябва да се основава на строго доказани научни факти.

Evidence Based Medicine, в буквален превод – медицина, основана на фактите, или още – научно обоснована медицинска практика, или научно-доказателствена медицина, е начин за оценка на определен медицински проблем, при безпристрастно позоваване на систематично и строго събирана информация, чиято достоверност е статистически неоспорима.

МОД не налага клинични и управленски решения, а по-скоро помага за оформянето им, заедно с личния клиничен опит на лекаря и мениджъра, стабилното им медицинско образование и здрав разум.

Независимо, че съществуват десетки определения за МОД за сега най-цитираната дефиниция е тази на Dr. David Sackett (1996): „Медицината, основана на доказателства“ е добросъвестно, пълно и обмислено използване на най-добрите, вече утвърдени и доказани съвременни подходи в медицината, за вземане на медицински решения, относно грижите за всеки пациент“.

Тези доказателства за клиничната практика се предоставят преди всичко от епидемиологията, която дава познания за разбиране на критерии за подбор на доказателства (чувствителност, специфичност, валидност, причинна връзка, аналитична възпроизводимост и т. н.) и за това повечето експерти са на мнение, че без епидемиология, не бихме могли да говорим за доказателства, прилагани в клиничната практика, т. е. „епидемиологията е в основата на Медицината, основана на доказателства“.